

توصیه هائی در مورد پناهندگی در آلمان و آشنائی با سختی های پیش رو

حنیف حیدر نژاد، مددکار اجتماعی و مشاور در امور پناهندگی و مهاجرین

سایت انتگرسیون، ۲۹، ۱۲، ۲۰۱۲

مقدمه

۱. از زمان به حاکمیت رسیدن جمهوری اسلامی در ایران تا کنون میلیونها ایرانی کشور را ترک و در کشورهای دیگری زندگی می کنند. برخی از طریق مهاجرت و بواسطه کار و تحصیل و برخی از طریق بهم پیوستن به خانواده موفق به گرفتن اقامت در کشور مورد نظر خود شده اند. گروه بزرگی نیز از طریق پناهندگی تلاش کرده اند تا (عمدتاً) در یک کشور غربی صنعتی درخواست پناهندگی داده و در آنجا به زندگی ادامه دهند.

"دفتر کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل مستقر در ژنو روز ۱۸ اکتبر گزارش نیم سال ۲۰۱۱ خود در ارتباط با آمار پناه جویان در ۴۴ کشور صنعتی جهان را منتشر نمود. این گزارش برای نیم سال اول سال ۲۰۱۱ در مورد پناه جویان ایرانی تاکید می کند که برای نخستین بار از سال ۲۰۰۶ ایران بار دیگر جزء پنج کشور اول جدول قرار گرفته که بیشترین پناه جویان از آنجا می آیند.

در این محدوده زمانی تقریباً ۷,۶۰۰ درخواست پناهندگی از شهروندان ایرانی در کشورهای صنعتی ثبت شده که در مقایسه با نیم سال اول سال ۲۰۱۰ (۶,۱۰۰ نفر) با ۱,۵۰۰ درخواست اضافه، افزایشی معادل ۲۴,۵٪ را نشان می دهد.¹

در ۳۳ سال گذشته آلمان پیوسته یکی از مقاصد اصلی پناه جویان ایرانی بوده است. در همان گزارش فوق آمده است: "آلمان با ۱,۴۰۰ درخواست و بریتانیا با ۱,۳۰۰ درخواست پناهندگی، مقصد اصلی ایرانیان پناه جو بوده اند."²

برخی از پناه جویان از آلمان به عنوان یک کشور ترانزیت استفاده کرده و پس از مدتی به کشور دیگری (عمدتاً ایالات متحده آمریکا، کانادا یا بریتانیا) نقل مکان می دهند. دسته ای نیز به ایران باز می گردند. "حد فاصل سال ۱۹۹۱ تا سال ۲۰۰۶ جمعاً ۹۶,۶۰۹ نفر ایرانی از طریق مرزهای آلمان برای سکونت وارد آلمان و در همین محدوده زمانی ۵۵,۷۹۷ نفر ایرانی از آلمان به قصد سکونت در ایران، آلمان را ترک کرده اند."³

۲. شرایط دریافت قبولی پناهندگی در آلمان از سال ۱۹۹۳ محدود تر شده است. دولت آلمان آگاهانه با سخت کردن شرایط پناهنده پذیری از یک سو و با سخت تر کردن شرایط زندگی برای پناه جویان از سوی دیگر این هدف را دنبال می کند که از ورود پناه جویان جدید جلوگیری نماید. بسیاری از پناه جویان ایرانی به دلیل مواجهه با این شرایط سخت شوکه می شوند. برخی تلاش می کنند به کشور دیگری بروند، برخی به ایران باز می گردند و اکثر آندسته که در آلمان می مانند نیز با مشکلات روحی اجتماعی و یا روحی روانی درگیر می شوند. شدت این فشارها و ناراحتی ها آنقدر زیاد و غیر قابل انتظار است که بسیاری به دلیل ناراحتی های روحی یا بیماری روانی به بیمارستان یا کلینک های روانی منتقل شده و در آنجا بستری می شوند. تاثیرات این دوره ی سخت بر

1 افزایش ۲۴,۵ درصدی ایرانیان پناهجو در نیم سال اول سال ۲۰۱۱ در کشورهای صنعتی
http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=9277&Itemid=165

2 همانجا

3 آمار ایرانیان ساکن آلمان - گزارش سال ۲۰۰۷: جمعیت، تابعیت، اقامت، پناهندگی، دانشجویان
http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=1198&Itemid=46

عده ای آنقدر عمیق است که حتی پس از دریافت قبولی پناهندگی و حل مسئله اقامتشان کماکان از آن ناراحتی ها رنج می برند. این وضعیت بویژه در مورد افرادی که با بچه و خانواده به آلمان آمده اند شدید تر است.⁴

۳. انتظار می رود که به دلیل شرایط سیاسی و اجتماعی حاکم بر ایران روند مهاجرت و پناهندگی ایرانیان به آلمان در سال های آینده کماکان ادامه پیدا کند. آمار موجود از وزارت کشور آلمان نیز این موضوع را تأیید می کند.

وزارت کشور آلمان آمار متقاضیان پناهندگی ایرانی در آلمان در سال ۲۰۱۰ را ۲,۴۷۵ نفر (۱۱۱,۵٪ افزایش نسبت به سال ۲۰۰۹) و آمار متقاضیان در سال ۲۰۱۱ را با افزایشی برابر ۳۵٪، ۳,۳۵۲ نفر اعلام کرده است.

هدف پناه جویان آن است تا با پناهندگی در آلمان یک شانس و فرصت جدید برای خود ایجاد کرده و بتوانند بر آن اساس یک زندگی تازه را بر اساس خواسته های خود رقم بزنند. موفقیت بسیاری از ایرانیان در کشور جدید نیز نشان می دهد که دستیابی به چنین خواسته ای دور از واقعیت نیست. این حق انسانی هر فردی است که اگر در کشورش حقوق بنیادین انسانی او رعایت نشده و یا نقض می شود برای ادامه زندگی، به کشور دیگری برود. با احترام به این حق است که این نوشته تلاش دارد تا به آنانکه قصد دارند به آلمان آمده و درخواست پناهندگی ارائه دهند کمک کند تا به نحو واقع بینانه و مسئولانه تری سختی ها و مشکلات دوره ی پناه جوئی در آلمان را مورد نظر قرار داده تا خود و افراد خانواده شان را برای مواجه با مشکلات پیش رو آماده کنند. هدف این نوشته آن است که قبل از آنکه شما راهی آلمان شوید با چشمانی باز و آگاهانه تر گام بردارید تا خطر بر زمین خوردن شما یا شدت صدمات ناشی از آن کمتر شود.

مشکلات و سختی های پیش روی پناه جویان به چهار مرحله تقسیم شده است:

- خروج از کشور و مشکلات راه
- مرحله ی درخواست پناهندگی، دوره بلاتکلیفی، زندگی در هایم(خوابگاه) پناهندگی در آلمان
- مشکلات اداری
- مرحله آشنائی با کشور جدید و مردم و فرهنگ آن

***

مشکلات و سختی های پیش روی پناه جویان در آلمان

۱. خروج از کشور و مشکلات راه

خروج از کشور به دو طریق کلی انجام می شود:

۱,۱- **طریق قانونی:** در این حالت پناه جو با مدارک هویتی شخصی و بطور قانونی (هوائی، زمینی یا دریائی) کشور را ترک می کند.

۱,۲- **طریق غیر قانونی:** در این حالت پناه جو فاقد اوراق هویتی معتبر بوده و تحت تعقیب است یا حتی اگر مدارک هویتی یا گذرنامه معتبر داشته باشد نیز به دلیل خطرانی که ممکن است با آن مواجه شود، ناچار است غیر قانونی از کشور خارج شود. این دسته از افراد برای خروج از کشور وابسته به کمک دیگران می باشند و معمولاً به صورت غیر مستقیم و از طریق واسطه با افرادی که "قاچاقچی" یا "قاچاق بر" نامیده می شوند ارتباط می گیرند.

اطلاعت بیشتر در این مورد: مشکلات روحی- اجتماعی ایرانیان پناه جو و پناهنده در آلمان / یک بررسی تحقیقی- تحلیلی: ⁴
http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=10729&Itemid=107

برای بسیاری از پناه جویان "قاچاق چی" "فرشته نجات" محسوب می شود. آنها جان و مال و هستی و خانواده خود را به فردی می سپارند که تا قبل از آن نمی شناخته اند و وارد راه و مسیری می شوند که نمی دانند چگونه به مقصد خواهند رسید. در سه دهه گذشته ده ها هزار نفر با کمک قاچاقچی ها کشور را ترک کرده اند و اگر چه برای خروج از کشور پول پرداخت کرده اند، اما برای همیشه سپاس گذار آنها هستند. از نظر دولت ها اما قاچاق چی یک مجرم محسوب می شود که با زیر پا گذاشتن قانون و انتقال غیر قانونی افراد به تجارت مشغول است.

اما جدا از آن حالت "فرشته گونه" و از زاویه ی پناه جوئی که ناچار است از طریق قاچاقچی جان خود و خانواده اش را نجات و کشورش را ترک کند توجه به نکات و تجارب زیر مهم است:

- قاچق چی های انسان بسته به اینکه مقصد پناه جو کجاست، چند نفر هستند، با چه وسیله ای می خواهند خارج شوند و چقدر خروج آنها از کشور فوری می باشد "نرخ" های متفاوتی را تعیین می کنند. تجربه افراد بسیاری نشان می دهد که قاچاق چی ها ابتدا حل و فصل مسئله را خیلی ساده جلوه می دهند و آنرا کار روزمره خود اعلام کرده که "مثل آب خوردن" است و جای هیچ نگرانی نیست. اما در حین حل و فصل تهیه ی پاس و مقدمات خروج از کشور شروع به بهانه تراشی می کنند، تا از آن طریق نرخ اولیه را بالا ببرند. در برخی موارد این کار دو یا سه مرتبه ممکن است انجام شود.

- برخی از قاچاق چی ها پناه جو را به مقصد اعلام شده نمی رسانند و در یک کشور دیگر او را "قال" گذاشته و با یک کلک از او جدا می شوند. به همین دلیل است که بسیاری از پناه جویان نیمی از دستمزد قاچق چی را زمانی که به مقصد برسند می پردازند تا از اتمام درست کار مطمئن باشند.

- برخی از قاچاق چی ها در وسط راه و در یک کشور دیگر که دست پناه جو از همه جا بریده باشد بهانه های جدیدی را مطرح می کنند تا پول بیشتر بگیرند. در مواردی دیده شده که برخی از زنان ناچار به فروش زیور آلات خود شده اند تا این مرحله را پشت سر بگذارند.

- مواردی دیده شده که برخی قاچاق چی ها با فضا سازی در وسط راه یک خانواده را از هم جدا می کنند و یا آنکه ابتدا یک یا دو نفر را به مقصد می رسانند و بقیه را در وسط راه نگه می دارند. بودن در یک کشور دیگر در وسط راه یعنی خطر دستگیری توسط پلیس، ضمن آنکه هر روز نیز باید برای حل و فصل مسئله خواب و خوراک هزینه هائی را متحمل شد. برخی قاچاق چی ها با علم به این موضوع شرایطی را می سازند که پناه جو ناچار باشد پول بیشتری بپردازد تا زودتر از این وضعیت خلاص شده و به خانواده خود ملحق شود.

- مواردی دیده شده که یا قاچق چی یا افراد نزدیک به او قصد تجاوز یا آزار جنسی زنان و نوجوانان پسر را داشته اند. در برخی موارد این کار را نیز عملی کرده اند.

- در برخی موارد قاچاقچی وقتی پناه جو را به آلمان می رساند او را برای چند روز در خانه خود یا دوستان و نزدیکانش اسکان می دهد. در این مدت با فضا سازی و ترساندن پناه جو و یا با جلب اعتماد او، تمام مدارک او (از جمله، عکس های داخل دوربین، عکس های داخل تلفن همراه، یا مدارک شخصی دیگر) را گرفته و بدون اطلاع پناه جو از آن کپی می گیرند. قاچق چی یا یکی از نفرات نزدیک به او با وانمود کردن اینکه در زمینه پناهندگی اطلاعات دارند به پناه جو یک "کیس" می دهند، همچنین اغلب تاکید می کنند باید اسم و مشخصات خود را تغییر دهند. پس از آنکه پناه جو خود را به اداره امور پناهندگی معرفی می کند، قاچاقچی یا نفر نزدیک به او در آلمان با بهانه تراشی های مختلف از پناه جو طلب پول می کنند. زمانی که کاسه ی صبر پناه جو لبریز شده و دیگر حاضر نیست که به این رابطه ادامه دهد، قاچق چی یا نفر نزدیک به او، پناه جو را تهدید می کنند که اسم و مشخصات اصلی او و یا عکس های مربوط به او که قبلا در کشور دیگری بوده است، یا مدارک هویتی او را به پلیس یا اداره امور پناهندگی خواهند داد. از این طریق از پناه جو "حق السکوت" طلب می کنند. موارد زیادی دیده شده که زمانی که پناه جو تصمیم قطعی گرفته که خودش را از این بازی خارج کند، دیگر دیر شده بوده است.

- در برخی موارد افراد نزدیک به قاچاق چی در آلمان با فضا سازی، زنان جوان و مجرد را نسبت به پناهندگی و شرایط زندگی در آلمان ناامید می کنند و سپس پناه جو را ترغیب به "ازدواج مصلحتی" می کنند. و برای حل و فصل این کار نیز پول طلب می کنند. اگر هم ازدواجی صورت بگیرد، از آنجا که اقامت زن برای سه سال وابسته به مردی می باشد که با او ازدواج کرده است، به طرق مختلف آن زن را زیر فشار قرار داده و مورد سوء استفاده قرار می دهند.

۲. مرحله ی درخواست پناهندگی، دوره بلا تکلیفی، زندگی در هایم(خوابگاه)

بسیاری از پناه جویان فکر می کنند همینکه خود را به آلمان رسانند دیگر "کار تمام است" و بعد از آن، همه چیز ساده و راحت خواهد بود. این تلقی، یک تلقی بسیار ساده باورانه و غیر واقعی است. اگر هدف از رساندن خود به آلمان تأمین امنیت خود و خانواده بوده که پس از آن ساختن یک زندگی نو و موفق مورد نظر است، در این حالت شاید بتوان گفت به آلمان رساندن خود را باید تنها ۴۰٪ کار تلقی کرد. ۶۰٪ باقی مانده در همین آلمان است که باید تکمیل شود. برای یک پناه جو مهمترین شرط ساختن آینده ی موفق در کشور جدید دریافت قبولی پناهندگی است. اگر مسئله ی اقامت حل و فصل نشود، بسیاری از مسائل دیگر نظیر اجازه کار، اجازه تحصیل، تأمین بیمه درمانی، اجازه انتخاب محل زندگی و... که با نوع عنوان اقامت مرتبط می باشد نیز حل و فصل نشده یا حل و فصل آن بسیار بسیار سخت و گند شده و بسیار انرژی خواهد گرفت. بنابر این باید تمام نیرو و انرژی را روی این نکته متمرکز نمود که درخواست پناهندگی قبول شود.

۲,۱- مصاحبه پناهندگی، مهمترین مرحله پناهندگی است

اداره ای که در آلمان به درخواست پناهندگی پناه جو رسیدگی می کند، اداره امور مهاجرین و پناهندگی ... نام دارد. برای اینکه این اداره بتواند تصمیم بگیرد که آیا به کسی پناهندگی تعلق می گیرد یا نه با پناه جو مصاحبه می کند. مصاحبه ی بازپرسی توسط یک کارمند اداره امور پناهندگی و با کمک یک مترجم انجام می شود. معیار اداره امور پناهندگی برای موافقت یا مخالفت با یک درخواست پناهندگی بر این پایه استوار است که آیا پناه جو در کشورش جاننش در خطر بوده و یا تحت تعقیب قرار داشته است؟ (تحت تعقیب بودن به دلیل سیاسی، مذهبی، نژادی، تعلق به یک گروه خاص اجتماعی و یا به دلایل اخص مرتبط با جنسیت پناه جو). پناه جو باید با ارائه دلیل و مدرک و سندی ادعای خود را اثبات کند و یا اگر مدرک و سندی نداشته باشد باید بتواند در پاسخ به سوالات، بازپرس اداره امور پناهندگی را به یاور برساند که گفته های او واقعی است.

پناه جو باید با روند و چگونگی انجام مصاحبه و حق و حقوق خود از قبل آشنا شده و با آمادگی در مصاحبه شرکت کند. بسیاری از پناه جویان از حق و حقوق خود در این باره بی اطلاع هستند و به همین دلیل شانس قبولی آنها به شدت کاهش پیدا می کند. ارتباط با مراکز مشاوره و یا با یک وکیل مجرب در امور پناهندگی به پناه جو کمک می کند تا از این نظر خود را از قبل مطلع کند.^۵

۲,۲ - بسیاری از پناه جویان برای خروج هوائی از کشور و رساندن خود به آلمان به اشکال مختلف (مستقیم، یا غیر مستقیم از طریق واسطه ها) اقدام به تهیه ویزای شنگن از سفارتخانه یکی از کشورهای اتحادیه اروپا می کنند. اما زمانی که در آلمان درخواست پناهندگی خود را ارائه می دهند متوجه می شوند که درخواست پناهندگی آنها در آلمان شانسی نداشته و به کشوری که از آن ویزا دریافت کرده اند بازگردانده خواهند شد. (به استثناء کشور یونان^۶) بسیاری از پناه جویان با مواجه با چنین شرایطی با صرف هزینه زیاد و مراجعه به وکیل تلاش می کنند تا از بازگردانده شدن خود به کشور صادر کننده ی ویزا جلوگیری کنند. اگر چه چنین تلاش هائی ممکن است چند ماه بازگشت به آن کشور را به تاخیر بیاورد، اما در اکثر موارد بی نتیجه خواهند ماند. این موضوع باعث ضربه مالی و روحی به پناه جویان شده و بویژه آنانکه به امید پیوستن به خانواده خود به آلمان آمده بودند، سرخورده و ناامید شده و خود را در وضعیتی می بینند که اصلاً انتظار آنها نداشته اند. پناه جویانی که قصد زندگی در یک کشور خاص در اتحادیه اروپا را دارند و از طرق مختلف و با هزینه زیاد اقدام به خرید ویزای شنگن می کنند، باید قبل از تهیه ویزا، از منابع موثق اطلاعات لازم در باره قوانین پناهندگی کشور مورد نظر خود و نیز قوانین اتحادیه اروپا را کسب نمایند.^۷

اطلاعات بیشتر: مراحل درخواست پناهندگی در آلمان؛ پناهندگی به چه کسی تعلق می گیرد؟^۵

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=5038&Itemid=107

هیچ پناه جوئی از آلمان تا ژانویه ۲۰۱۴ به یونان اخراج نمی شود^۶

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=10975&Itemid=107

بانک اطلاعاتی ویزای شنگن برای کنترل اسامی و اثر انگشت^۷

۲,۳- بطور معمول بین شش تا دوازده ماه طول می کشد تا پس از مصاحبه، نتیجه ی آن به پناه جو اعلام شود.⁸ در تمام این مدت پناه جو موظف به زندگی در هایم یا خوابگاه های دسته جمعی پناه جویان می باشد. شرایط زندگی در این هایم ها(بجز موارد استثناء) در اساس بسیار سخت و در مواردی غیر انسانی می باشد. انتخاب محل زندگی و یا جابجائی از شهری به شهر دیگر در این مدت یا امکان پذیر نیست و یا بسیار سخت و مشکل می باشد.⁹

بسیاری از پناه جویان با تصور دیگری به آلمان آمده و از شرایطی که در هایم های پناهندگی در انتظار آنهاست بی اطلاع هستند. حتی در بسیاری موارد پناه جویان از طریق دوست و آشنا و افراد خانواده و فامیل اطلاعات غلط یا ناکافی دریافت می کنند و زمانی که با شرایط هایم های پناهندگی روبرو می شوند به یک باره شوکه می شوند. این حق پناه جو است که اطلاعات درست در این باره دریافت کند. اگر پناه جو از پیش با واقعیت آنچه در انتظارش است به درستی آشنا شود می تواند خود را برای شرایط پیش رو آماده کرده و دچار شوک نمی شود. (اطلاعات بیشتر در باره شرایط زندگی در هایم های پناهندگی و انتخاب محل زندگی را در پاورقی ببینید).

۲,۴- مدت زمان انتظار برای شروع مصاحبه پناهندگی و نیز دریافت پاسخ از اداره امور پناهندگی ایالت به ایالت متفاوت است. به جز موارد استثناء "در دو سال گذشته به تدریج مدت زمان رسیدگی به درخواست پناه جویان در آلمان طولانی تر شده است. این وضعیت ایالت به ایالت با هم تفاوت هائی دارد. برای مثال در ایالت نوردراین وستفالن دو مرکز، یکی در شهر دورتموند و دیگری در شهر بیلفلد مسئولیت پذیرش پناه جویان، انجام مصاحبه با آنان و بالاخره ارائه پاسخ (مثبت یا منفی) به متقاضیان پناهندگی را به عهده دارند.

تا اوائل سال ۲۰۱۱ انجام مصاحبه با ایرانیان در این دو مرکز به طور معمول در یک یا دو هفته ی اول انجام می شد. پاسخ به درخواست پناهندگی نیز بین ۳ تا ۹ ماه طول می کشید. اما به تدریج این زمان طولانی تر شده است به نحوی که برای انجام مصاحبه بین دو هفته تا دو ماه و برای دریافت جواب بین ۱۰ تا ۱۴ ماه باید انتظار کشید.¹⁰

۲,۵- پناه جویان در دوره ای که هنوز به درخواست پناهندگی شان رسیدگی می شود اجازه شرکت در کلاس زبان دولتی را (بجز در موارد خاص) ندارند و اگر بخواهند زبان آلمانی یاد بگیرند یا باید در کلاس های خصوصی شرکت کرده و پول آنرا خود بپردازند و یا اگر در محل زندگی شان کلاس های رایگان مرتبط با انجمن های غیر دولتی برقرار بود از آن بهره مند شوند. همچنین پناه جویان حداقل در دوازده ماه اول پس از درخواست پناهندگی اجازه کار ندارند و پس از آن نیز بسیار سخت امکان دریافت اجازه کار خواهند داشت.¹¹

طولانی شدن زمان انتظار تا دریافت جواب اداره امور پناهندگی، محدودیت سفر و جابجائی، مشکلات مالی، دور بودن از خانواده و دوستان، بی کاری، نداشتن اجازه کار یا تحصیل و ... یک دوره ی بلاتکلیفی و کسل کننده ای را موجب می شود که اگر پناه جو خود را برای آن آماده نکرده باشد می تواند دچار ناراحتی های روحی- اجتماعی

---

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=9676&Itemid=76

اطلاعات بیشتر: طولانی تر شدن مدت رسیدگی به درخواست پناهندگی پناه جویان ایرانی در آلمان⁸

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=10893&Itemid=107

نگاهی به وضعیت سکونت پناهجویان در آلمان در هایم(کمپ) های پناهندگی⁹

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=9309&Itemid=107

تقسیم و انتخاب محل زندگی پناهجویان در آلمان

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=9587&Itemid=107

طولانی تر شدن مدت رسیدگی به درخواست پناهندگی پناه جویان ایرانی در آلمان¹⁰

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=10893&Itemid=107

مراحل درخواست اجازه کار، برطرف شدن مانع "چک حق تقدم" از سر راه آندسته از دارندگان دولونگ که مشمول اجازه اقامت¹¹ میگردند

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=8778&Itemid=240

و یا حتی روحی- روانی شود. بطور خاص آنها که با خانواده و با بچه زندگی می کنند می توانند آسیب بیشتری ببینند.¹²

۳. مشکلات اداری

از زمان اعلام درخواست پناهندگی و پس از آن پناه جو با فرم های مختلف به زبان آلمانی مواجه می شود. تمام امور اداری به شکل مکاتبه ای به پناه جو ابلاغ می شود. در نامه های ارسالی برای بسیاری از امور یک مهلت قانونی وجود دارد که اگر به موقع پاسخ داده نشده یا اقدام نشود، می تواند تبعات مختلفی به همراه داشته باشد. امور بانکی، امور پزشکی، ادامه تحصیل کودکان، مسکن، آب و برق، ارتباط با وکیل و... همه به شکل مکاتبه ای و بر اساس سیستمی می باشد که پناه جو تازه وارد ایرانی آنرا نمی شناسد. انطباق پناه جو با این سیستم جدید به دلیل نا آشنا بودن سیستم و نا آشنا بودن زبان آسان نیست و در ابتدا به کندی انجام می شود.

در ابتدای ورود به آلمان اگر پناه جو تازه وارد فامیل و آشنائی نداشته باشد که او را در امور اداری همراهی کند، ناگزیر باید برای ترجمه از دیگر پناه جویان یا افراد ناشناس کمک بگیرد. افرادی که اغلب خود با امور اداری مشکل دارند و نمی توان مطمئن بود که تسلط آنها به ترجمه چه میزان است.

بسیاری از پناه جویان ایرانی در سال های اول ورود خود به آلمان تلاش می کنند تا امور اداری و ارتباطات خود با اداره ها یا کارمندان اداری را بر اساس همان فرهنگ و راه و روش هائی که در ایران آموخته و در زندگی روزمره آن را بکار می بستند، حل و فصل کنند. حال آنکه استفاده از چنین روش هائی، اگر هم در برخی موارد به نتیجه برسد، در اساس مشکلات را بیشتر کرده و اعتماد شکننده اولیه ی بین کارمند با پناه جو را شکننده تر هم می کند. استفاده از آن روش های مرسوم در ایران موجب جنگ اعصاب شده، کار و دوندگی بیشتر تولید می کند، رابطه را با کارمند مسئول پرونده خراب می کند و سرانجام مدت زمان حل و فصل کار را طولانی تر هم می کند.¹³

نکته مهم: به دلیل سیستم فدرال حاکم در کشور آلمان، موارد مشابه در امور اداری می تواند در شهر ها و ایالت های مختلف به گونه ای متفاوت حل و فصل شده و الزاما از یک حالت یکسان پیروی نمی کند. تقسیم بندی امور اداری در آلمان را باید در دسته بندی چهارگانه زیر دید:

- برخی قوانین و مصوبات جنبه سراسری و کشوری دارند (بوندس وایت)
- برخی قوانین و مصوبات جنبه ایالتی دارند (لندس وایت)
- برخی از مصوبات در حد شهر و منطقه کارکرد دارند (کومونال/ لند کرایز)
- برخی از قوانین و مصوبات فوق می تواند متاثر از منشور یا احکام دادگاه عالی اتحادیه اروپا طور دیگری تفسیر شود. (منشور اروپائی)

مشکلات روحی- اجتماعی ایرانیان پناه جو و پناهنده در آلمان / یک بررسی تحقیقی- تحلیلی¹²

http://www.if-id.de/New/index.php?option=com_content&task=view&id=10729&Itemid=107

مشکلات روحی- اجتماعی ایرانیان پناه جو و پناهنده در آلمان / یک بررسی تحقیقی- تحلیلی¹³
مراجعه شود به بخش ششم؛ بکار گیری و پیروی از فرهنگ "زرنگ بازی" مرسوم در ایران

<http://www.if-id.de/New/images/stories/2012/%D9%85%D8%B4%DA%A9%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D8%B1%D9%88%D8%AD%DB%8C-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C%D8%A7%D9%86-%D9%BE%D9%86%D8%A7%D9%87%D8%AC%D9%88-%D9%88-%D9%BE%D9%86%D8%A7%D9%87%D9%86%D8%AF%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%D8%A2%D9%84%D9%85%D8%A7%D9%86-17.08.2012.pdf>

۴. آشنائی با کشور جدید و مردم و فرهنگ آن

لازمه حل و فصل مستقل کارها در کشور جدید، شناخت این کشور است. آشنائی با زبان اولین قدم و کلید ورود به دروازه های بعدی است. از همین رو به هر طریق ممکن، چه با ثبت نام در کلاس زبان یا بطور خود آموز باید برای یادگیری زبان وقت و برنامه گذاشت.

- ارتباط با مردم را نباید به دوره ی پس از یادگیری زبان موکل نمود، بلکه از همان آغاز ورود به آلمان باید تلاش کرد به تدریج با مردم ارتباط برقرار کرد و آموخته های کلاس زبان را در زندگی روزمره به کار گرفت. به عقب انداختن ارتباط با مردم فقط پیوند خوردن با جامعه را در آینده سخت تر می کند.

- بسیاری از پناه جویان با همان تصورات موجود در ایران، انتظار دارند که چون در آلمان "غریبه" هستند دیگران به طرف آنها آمده و ارتباط را شروع کنند. چنین تصویری کاملاً دور از واقعیت است. مردم آلمان فرهنگ و تربیت دیگری دارند. باید آنرا شناخت و به آن احترام گذاشت. روح حاکم بر روابط و مناسبات اجتماعی در آلمان به عنوان یک کشور صنعتی، بویژه در شهرهای بزرگ تر، طوری است که کسی به کار و زندگی دیگری دخالت نکرده یا حتی ارتباط فعالی برقرار نمی کند. (ربطی هم به خارجی بودن یا نبودن ندارد). آلمانی ها در برقراری ارتباط اولیه، بویژه با افراد ناشناس، بسیار محتاط هستند و یک مرتبه وارد یک رابطه دوستی نمی شوند. برقراری چنین ارتباطاتی باید به تدریج انجام شده تا اعتماد جلب شود.

- اگر چه در برخی از مناطق آلمان و یا حتی در برخی از محله ها در شهرهای بزرگ یا مناطق روستائی، افرادی با گرایشات ضد خارجی زندگی کرده و در فرصت مناسب بر علیه خارجیان اقدام می کنند، اما این تصویر عمومی جامعه آلمان نمی باشد. پیش فرض و پیش داوری های مربوط به مردم و جامعه آلمان را که عموماً از تلویزیون و فیلم های سینمائی و شایعات ناشی می شود را کنار گذاشته و اصل را بر این بگذارید که جامعه آلمان، جامعه ای باز و تکتگر گرا می باشد. صراحت لهجه آلمانی ها را، اگر بر شما خوش نمی آید، به حساب ضد خارجی بودن آنها نگذارید.

- به مسائل شهر و محله و ایالت خود توجه نشان دهید. بسیاری از تصمیم گیری ها در امور محلی بر سرنوشت شما و خانواده تان تاثیر مستقیم دارد. از طریق تلویزیون، اخبار محلی و یا روزنامه های محلی وضعیت محلی زندگیتان را دنبال کنید.

- اگر فرزند یا فرزندان دارید که به کودکان و مدرسه می روند به طور فعال در نشست های خانه و مدرسه و دیگر فعالیت ها شرکت کنید تا از وضعیت فرزندان خود با اطلاع شوید. اجازه ندهید مشکل زبان مانع انجام این وظیفه شود. در صورتی که از مراحل رشد فرزندان خود یا مشکلات آنها با اطلاع نباشید، نمی توانید به موقع برای رفع مشکلات اقدام کنید.

- در آلمان انجمن های بسیاری هستند که در امور مختلف اجتماعی فعال بوده و بسیاری از برنامه های خود را با نیروهای داوطلب به پیش می برند. کودکانستان، مدرسه، انجمن های ورزشی، انجمن سالمندان، انجمن معلولین، انجمن های حقوق بشری متعدد و... از جمله اینگونه نهاد ها هستند. تلاش کنید در محل زندگی خود و متناسب با توانمندی و استعداد و یا علاقه خود انجمن یا نهادی را پیدا کرده و با آن ارتباط برقرار کنید. اینگونه ارتباطات اجتماعی به شما کمک می کند تا نهادهای مردمی و نقش و اهمیت شهروندان در تصمیم گیری های محلی را تجربه کنید. از این طریق با مردم ارتباط برقرار کرده و زبان خود را تقویت می کنید. به این ترتیب با مشارکت داوطلبانه خود در امور اجتماعی پایه های یک زندگی نو در کشور جدید را پی ریزی می کنید. احساس تعلق به جامعه و کشور جدید شرط مهم و بسیار لازم برای انتگراسیون و پیوند خوردن با محیط جدید می باشد.

تلاش کنید تا حقوق و وظایف خود به عنوان شهروند را بشناسید. به این ترتیب مطمئن باشید بسیاری درب ها در آلمان برای پیشرفت بر روی شما باز خواهد شد.